

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Rīgā

Nr.01-10/187

Dokumenta datums ir tā
elektroniskās parakstīšanas laiks

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) izveidota, pamatojoties uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumu (EPLL) un ir neatkarīga pilntiesīga autonoma institūcija, kas atbilstoši savai kompetencei pārstāv sabiedrības intereses elektronisko plašsaziņas līdzekļu jomā, kā arī uzrauga, lai to darbībā tiktu ievērota Latvijas Republikas Satversme. Padomes pamatfunkcija ir darboties kā neatkarīgai audiovizuālo mediju pakalpojumu regulatora iestādei, balstoties uz EPLL un Eiropas Savienības (ES) Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu (AVMPD) ES kopējās audiovizuālo mediju politikas ietvaros, kā arī uz pašas Padomes pieņemto Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālo stratēģiju 2012.–2017.gadam, kam atbilstoši likumam ir ārējā normatīvā akta spēks.

Padomes sastāvā ir pieci locekļi, kurus ievēlē Saeima uz pieciem gadiem. Padomes darbības nodrošināšanai ir izveidots sekretariāts.

Padomes funkciju veikšanai, ieskaitot sabiedriskā pasūtījuma nodrošināšanu sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos VSIA „Latvijas Radio” (LR) un VSIA „Latvijas Televīzija” (LTV), nepieciešamo finansējumu piešķir no valsts budžeta. Padome ir arī kapitāldaļu turētāja LR un LTV, veicot šo valsts uzņēmumu padomes funkcijas. Šim nolūkam un atbilstoši likumā noteiktajām pilnvarām Padome arī ir pieņēmusi Konceptiju par jauna Latvijas sabiedriskā elektroniskā medija izveidi (pazīstama kā vienotā sabiedriskā medija jeb Latvijas Sabiedriskā medija koncepcija), kas ir LR un LTV attīstības stratēģija līdz valsts simtgadei 2018.gadā.

Padomē savu darbu veic LTV un LR revīzijas komisijas, Sabiedriskā konsultatīvā padome (SKP), darba grupa mediju lietotprasmes veicināšanai (kopā ar Kultūras un Izglītības

un zinātnes ministrijām) un EPLL veicamo grozījumu projektu izstrādes darba grupa. Pēdējā izveidota un darbojas, ņemot vērā, ka valsts izpildvarā nav ne struktūrvienības, ne politiskās atbildības par mediju politiku – valsts politiku mediju nozarē.

2013.gadā resors „47.Radio un televīzija” saskaņā ar ikgadējo valsts budžeta likumu īstenoja šādas programmas, kam 2013.gada budžetā prioritārajiem pasākumiem un jaunām politikas iniciatīvām tika papildus piešķirts finansējums 1 558 828 latu apmērā:

- budžeta programmai „Nozares vadība”, kas nodrošina Padomes darbību, 77 029 lati: 43 541 lati – lai paaugstinātu atalgojumu Padomes locekļiem, palielināti izdevumi atlīdzībai, t. sk. atalgojumam 33 052 lati; 33 488 lati – lai stiprinātu Monitoringa centra rīcībspēju, t. sk. trīs darbinieku atlīdzībai un darba vietu iekārtošanai, palielināti izdevumi atlīdzībai 8322 lati, t. sk. atalgojumam 7977 lati, precēm un pakalpojumiem 21 166 lati un kapitālajām iegādēm 4000 lati;
- budžeta programmai „Radio programmu veidošana un izplatīšana”, kas ir valsts finansējuma daļa sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai LR, papildus tika piešķirts finansējums 300 966 latu apmērā: 152 812 lati – sabiedrības saliedēšanas, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas nostiprināšanas pasākumiem; 40 255 lati – XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku translācijai; 45 158 lati – pasākuma „Rīga – 2014.gada Eiropas kultūras galvaspilsēta” translācijai; 12 801 lat – LR Briseles korespondentpunkta uzturēšanai; 50 000 lati – autortiesību maksājumiem aģentūrām AKKA/LAA un LaIPA; 29 660 lati – pašvaldību vēlēšanu atspoguļošanai LR programmās;
- budžeta programmas „Televīzija” apakšprogrammai „Programmu veidošana un izplatīšana”, kas ir valsts finansējuma daļa sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai LTV, papildus tika piešķirts finansējums 1 130 803 latu apmērā: 66 500 lati – sabiedrības saliedēšanas, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas nostiprināšanas pasākumiem; 176 723 lati – XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētku translācijai; 57 580 lati – pasākuma „Rīga – 2014.gada Eiropas kultūras galvaspilsēta” translācijai; 405 000 lati – autortiesību un blakustiesību maksājumiem, kas jāveic, lai latviešu oriģinālprodukciju rādītu ēterā un internetā, tādējādi radot iespēju skatītājiem redzēt vairāk latviešu filmu, teātra izrāžu, iestudējumu;
- budžeta programmas „Televīzija” apakšprogrammai „Reģionālās televīzijas”, kas ir valsts finansējuma daļa reģionālām televīzijām, papildus tika piešķirts finansējums 50

000 latu apmērā sabiedrības saliedēšanas, nacionālās identitātes un valsts valodas pozīcijas stiprināšanas pasākumiem: sabiedriskajam pasūtījumam konkursa kārtībā komerciālajiem reģionālajiem un vietējiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un producentu grupām Latgales apgabalā, t. sk. atbalsts Latgales reģionālajai televīzijai ziņu raidījumu titrēšanai, sadarbībai ar LR4 raidījumu veidošanā, raidījumiem par Latgales apgabalu, diskusiju raidījumam reizi mēnesī par Latvijai aktuāliem tematiem;

- no budžeta programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” Padomei tika piešķirti finanšu līdzekļi 170 000 latu apmērā Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 10.panta 3. un 4.daļas izpildei; 19 005 lati budžeta programmā „Televīzija” apakšprogrammai „Programmu veidošana un izplatīšana” 2013.gada Eiropas jauniešu basketbola čempionāta U-18 spēļu translācijai LTV7, kā arī 2000 lati Saeimas rīkotās konferences „Latvijas Tautas frontes uzvara Augstākās Padomes vēlēšanās – parlamentārisma atjaunošana Latvijā” translācijai LTV1.

2012.gadā tika izstrādāta un apstiprināta Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālā stratēģija 2012.–2017. gadam, kas ir ārējais normatīvais akts un ietver šādus uzdevumus: jauna sabiedriskā medija izveide, nepieciešamo EPLL grozījumu izstrāde un EPLL piemērošana, televīzijas programmu zemes apraide ciparformātā. Pamatojoties uz nozares stratēģijā un Padomes rīcības plānā 2013.gadam noteikto, izveidota un darbojas darba grupa EPLL grozījumu projektu izstrādei.

2013.gadā Padome valsts dotācijas līdzekļus izmantoja, lai nodrošinātu EPLL noteikto funkciju izpildi, t. sk.:

- tika veikti nepieciešamie grozījumi sabiedriskajā pasūtījumā, ko 2013.gadā īstenoja sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi LR un LTV, kā arī izstrādāts un apstiprināts attiecīgais sabiedriskais pasūtījums 2014.gadam;
- tika izstrādāts 2014.gada valsts budžeta projekts sabiedriskajam pasūtījumam, kuru īsteno sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi LR un LTV;
- darbojās SKP, kam izstrādāts un pieņemts jauns nolikums, reorganizējot tās darbību;
- 2013.gadā notika 53 Padomes sēdes un tika pieņemti 225 lēmumi;
- tika apstiprināti LR un LTV finanšu 2012.gada pārskati;
- Padomes Monitoringa centrs analizēja 4713 raidījumu stundas un par to sagatavoja ziņojumus;
- 2013.gadā tika ierosinātas 18 administratīvās lietas, piemēroti 9 administratīvie sodi;

- radio organizācijām izsniegtas 3 jaunas apraides atļaujas, apstiprināti grozījumi un precizējumi 32 apraides atļaujās, atjaunotas 5 apraides atļaujas, anulēta 1 apraides atļauja. TV raidorganizācijām izsniegtas 18 jaunas apraides atļaujas, apstiprināti grozījumi un precizējumi 1 apraides atļaujā, anulēta 1 apraides atļauja. Kabeļtelevīzijas operatoriem izsniegtas 1 retranslācijas atļaujas, apstiprināti grozījumi 28 retranslācijas atļaujās, anulēta 1 retranslācija atļauja. Reģistrēts 1 pakalpojuma pēc pieprasījuma sniedzējs. Padome 2013.gadā izsludināja 1 konkursu vietējās apraides veidošanai Brocēnos 98,1 MHz;
- 2013.gadā uzsāktas 18 lietvedības administratīvā pārkāpuma lietās, 5 lietvedības ir izskatīšanas procesā. Veikts 35 radio programmu monitorings, kopējais monitorēto stundu skaits 4713 raidstundas, t.sk. pārbaudes par atbilstību apraides atļaujai;
- izpildot EPLL normu par sadarbību ar nozares starptautiskajām institūcijām (Eiropas raidorganizāciju regulatoru apvienība (EPRA), Eiropas Padomes Mediju un informācijas sabiedrības uzraudzības komiteja (CDMSI), AVMPD kontaktkomiteja), Padomes pārstāvji devās 22 starptautiskos komandējumos, kuru izdevumus lielākoties apmaksāja pasākumu organizatori;
- izpildot EPLL normu par elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības kontroli, Padomes pārstāvji devās četros iekšzemes komandējumos, kā arī piedalījās 1 izbraukuma semināra organizēšanā.

20.maijā Padome Daugavpilī rīkoja starptautisku mediju politikas semināru „Viena valsts – divas mediju telpas?”. Viena no Padomes prioritātēm ir Latvijas nacionālās informatīvās telpas stiprināšana un aizsardzība. Tomēr bieži var novērot, ka latviešu un krievu valodas mediju informatīvās telpas atšķiras būtiski un rodas iespaids, ka nedzīvojam vienā valstī. Seminārā padziļināti tika analizēts divu mediju telpu jautājums un veicināmie risinājumi kontekstā ar Ukrainas pieredzi.

Padome 2013.gada 7.janvārī apstiprināja Latvijas Sabiedriskā medija (LSM) koncepciju, kas paredz piecu gadu laikā izveidot vadošo mediju Latvijā, apvienojot un attīstot LTV, LR un to interneta platformas. LSM koncepcijas izveidē tika iesaistīti vairāk nekā 200 eksperti no medijiem un akadēmiskās vides, finanšu, tiesību zinātņu, tehnoloģiju un citām jomām. LSM koncepciju atzinīgi vērtējuši arī ārvalstu eksperti. Tomēr LSM koncepcijas pieņemšana Ministru kabinetā tika atlikta, lai nodotu to „uzlabošanai” īpašā Saeimas apakškomisijā. Koalīcijas padome lēma, ka jādibina īpaša Saeimas apakškomisija jautājumā

par LSM koncepciju un LSM izveides gaitu. Apakškomisijas sastāvs un konkrētie uzdevumi, izskatot LSM koncepciju un tās īstenošanas plānus, netika nolemti, tādējādi tikai nobremzējot koncepcijas virzību. Šādas apakškomisijas veidošanu pieprasīja divi valdošās koalīcijas partneri – Nacionālās apvienības un „Vienotības” Saeimas frakciju pārstāvji. Politiskā ažiotaža ap LSM veidošanu liecināja par atsevišķu politisko spēku vēlmi ietekmēt sabiedriskos medijus Latvijā un pakļaut politiskai kontrolei LSM veidošanas procesu, kas atbilstoši likumam ir Padomes kompetencē.

20.jūnijā Padome izveidoja augsta līmeņa darba grupu Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio kopprojektu īstenošanai – LTV un LR kopdarbībai. Tās mērķis ir organizēt un koordinēt LTV un LR kopprojektus (Lsm.lv, LR5–Pieci.lv u. c.), kā arī organizēt finansējuma piešķiršanu šiem kopprojektiem. Darba grupa sadarbojas ar nozares ekspertiem un sabiedrības autoritātēm, tāpat ar Eiropas Raidorganizāciju savienību – EBU (piem., LSM konference, LSM memorands). Lai gan valdības atbalsts LSM koncepcijai tiek kavēts, izveidotā darba grupa strādā, lai veidotu abu organizāciju – LTV un LR – ciešu sadarbību un sabiedrisko mediju piedāvājumā jau tagad gan televīzijā, gan radio, gan internetā būtu vairāk un kvalitatīvāki ziņu un informatīvi dokumentālie, bērnu un jauniešu, izglītības, zinātnes un kultūras raidījumi.

Pēc Padomes iniciatīvas 2013.gadā darbu uzsāka LTV un LR kopīgais ziņu portāls internetā Lsm.lv. Portāls piedāvā abu raidorganizāciju žurnālistu veidotās ziņas gan teksta, gan video, gan audio formātā, kā arī daudzveidīgus pētnieciskās žurnālistikas materiālus un notikumu analīzi. Lsm.lv pakāpeniski veidojas par atpazīstamu zīmolu sabiedrībai vajadzīgam saturam un vārtiem uz LTV un LR kopīgo interneta platformu.

Padome ir vienojusies par valdes paplašināšanu sabiedriskajos medijos LTV un LR līdz 3 valdes locekļiem katrā medijā. Turpmāk sabiedrisko mediju valdēs darbosies valdes priekšsēdētājs, valdes loceklis programmu attīstības jautājumos un valdes loceklis finanšu un tehnoloģiju jautājumos. Līdz šim sabiedrisko mediju valdēs darbojās tikai viens loceklis. 7.martā noslēdzās konkurss uz LTV valdi. Turpmāk LTV vada valde trīs locekļu sastāvā, kurai Padome apstiprināja kopumā vairāk nekā 30 uzdevumus 2013.gadā. Unikālā skatītāju auditorija bija jāpalielina līdz 37%, par procentu vairāk nekā gadu iepriekš, bet internetā – līdz simts tūkstošiem jeb par diviem procentiem vairāk nekā pērn. Tāpat LTV valdei jau 2013.gadā ar efektīvu saimniecisko darbību jāpanāk vismaz 10% finansējuma pieaugums attiecībā pret iepriekšējo gadu. Satura plānošanas ziņā tika dots uzdevums palielināt ziņu

apjomu par diviem procentiem, palielināt informatīvi dokumentālo, bērnu un jauniešu programmu, kā arī kultūras raidījumu piedāvājumu. Gan LTV, gan LR valdei izvirzītie uzdevumi 2013.gadā atzīstami par kopumā izpildītiem.

23.aprīlī notika Sabiedriskās konsultatīvās padomes (SKP) pirmā sēde jaunā sastāvā. Jaunā SKP aktīvāk iesaistījies sabiedriskā pasūtījuma veidošanā LTV un LR, lai sniegtu savas rekomendācijas un pilnveidotu sabiedriskā pasūtījuma saturu un izstrādes gaitu. Jaunās SKP uzmanības centrā bija 2013.gada sabiedriskā pasūtījuma LTV un LR izvērtējums, kā arī priekšlikumu izstrāde 2014.gada sabiedriskajam pasūtījumam LTV un LR. SKP ir pašas Padomes atbilstoši likumam izveidota padomdevēja institūcija, kuras uzdevums ir nodrošināt sabiedrības līdzdalību sabiedriskā pasūtījuma izstrādāšanas procesā un citos būtiskos Padomes darbības jautājumos. SKP strādā 20 pārstāvji no mediju, izglītības, kultūras, zinātnes un cilvēktiesību nevalstiskajām organizācijām.

18.jūnijā Ministru kabinets par uzvarētāju konkursā „Maksas televīzijas pakalpojuma nodrošināšana zemes apraidē” apstiprināja vienīgo pretendentu – elektronisko sakaru komersantu „Lattelecom”, kurš iepriekš sadarbībā ar Latvijas Valsts radio un televīzijas centru (LVRTC) nodrošināja gan maksas, gan bezmaksas virszemes televīzijas apraidi. Savukārt no 2014.gada 1.janvāra līdz 2021.gada 31.decembrim bezmaksas kanālu – abu LTV kanālu un arī nacionālo komerckanālu – virszemes apraidi veiks tikai LVRTC, bet maksas kanālu apraidi – „Lattelecom”. 9.aprīlī Ministru kabinets apstiprināja konkursa „Maksas televīzijas pakalpojuma nodrošināšana zemes apraidē” nolikumu, kas paredzēja izsniegt vienu licenci maksas ciparu virszemes apraides nodrošināšanai no 2014.gada 1.janvāra līdz 2021.gada 31.decembrim. Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija, saņemot Padomes atbalstu, pagājušā gada oktobrī virzīja uz pirmo lasījumu Saeimā izmaiņas EPLL, kas attiecās uz virszemes apraidi no 2014.gada un kas paredzēja vairāk nekā vienu virszemes apraides saturu komplektējošu komersantu, kas tiesīgs veidot televīzijas programmu paketes un pārdot tās maksas virszemes apraidē no 2014.gada 1.janvāra. Arī Konkurences padome atzina, ka vairāk nekā viena virszemes operatora modelis varētu uzlabot konkurences situāciju aptuveni 7% maksas televīzijas skatītāju, kuriem patlaban izvēle ir tikai starp virszemes un satelīttelevīziju. Tomēr Saeima nobalsoja par grozījumiem EPLL, kas paredz tikai vienu licenci.

2012.gada 4.oktobrī tika pieņemts EPLL grozījums, kas atceļ obligāto retranslāciju jeb *must carry* principu nacionālajām komerctelevisijām. Izmaiņas ļāva nacionālajām

komerctelevizijām TV3 un LNT no kabeļoperatoriem prasīt samaksu par piegādāto saturu. Grozījumi paredzēja, ka obligāta retranslācija kabeļtelevīzijas tīklos, neprasot maksu no skatītāja, attiecināma tikai uz sabiedrisko televīziju. Šāda kārtība bija spēkā no 2013.gada 31.marta līdz 31.decembrim. Padome konceptuāli atbalstīja ne vien šos grozījumus, bet arī to pagarināšanu. Taču likumdevējam vilcinoties pagarināt obligātās retranslācijas atcelšanu, MTG grupa 2013.gada 4.oktobrī paziņoja par TV3 un LNT aiziešanu no bezmaksas virszemes apraides, sākot ar nākamā gada 1.janvārī. Lai izpildītu likumā noteikto pienākumu izveidot virszemes apraides programmu sarakstu un rūpējoties par programmu piedāvājuma daudzveidību šajā sociālā pakalpojuma platformā, Padome operatīvi organizēja trīs konkursus par sabiedriskā pasūtījuma daļas nodošanu komerctelevizijām nacionālajā virszemes apraidē, kas noslēdzās ar Re:TV, RīgaTV 24 un OTV uzvaru.

2013.gadā Padome aizsāka ikgadējas Radio un televīzijas dienas tradīciju, kas ietver gan mediju kritikas un pētniecības konferenci, gan Celmlauža balvu par iepriekšējā gada nozīmīgāko inovāciju Latvijas elektroniskās plašsaziņas nozarē. Šo savu radošuma balvu Padome pirmajai piešķīra Latvijas Reģionu Televīzijai Re:TV, kas savu darbību uzsāka 2012.gada 20.jūnijā „Lattelecom” interaktīvajā televīzijā, apvienojoties 12 Latvijas reģionālajām un vietējām televīzijām. Re:TV saturu veido vairāku Latvijas reģionālo un vietējo televīziju ikdienā veidotie video materiāli – novadu ziņas, tematiskie raidījumi, dokumentālās filmas, informatīvi un izklaidējoši raidījumi. No februāra Re:TV paplašināja apraidi un bija redzama arī „Lattelecom” virszemes televīzijas ekonomiskajā pakā visā Latvijā.

Aizvadītajā gadā Padome uzsāka arī diskusiju ar audiovizuālo pakalpojumu pēc pieprasījuma sniedzējiem Latvijā, lai izpildītu AVMPD un EPLL noteiktās prasības komersantiem reģistrēt pakalpojumu pēc pieprasījuma sniegšanu. Latvijā *de facto* darbojas vairāki audiovizuālo pakalpojumu pēc pieprasījuma sniedzēji, tomēr Padomē savu darbību ir reģistrējuši tikai trīs.

2013.gada 1.janvārī stājās spēkā Priekšvēlēšanu aģitācijas likums, kas paredz politisko reklāmu aizliegšanu televīzijās 30 dienu periodā pirms vēlēšanām. Likums paredz arī kompensējošo mehānismu bezmaksas raidlaikam. Ministru kabinets piešķīra Padomei finansējumu 170 000 latu apmērā Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma izpildei pirms 1.jūnijā paredzētajām pašvaldību vēlēšanām – konkursu rīkošanai par priekšvēlēšanu raidījumu veidošanu un pārraidīšanu reģionālo un vietējo elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas

programmās, kā arī nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas programmās. Finansējums tika izmantots septiņu politisko diskusiju raidījumu veidošanai, vēlēšanām pieteiktajiem kandidātu sarakstiem nodrošinot iespēju vismaz vienreiz piedalīties priekšvēlēšanu raidījumos. Izpildi nodrošināja Valmieras TV SIA, VTV grupa SIA, Latgales reģionālā televīzija SIA, Talsu televīzija SIA un LNT AS.

Padomes priekšsēdētājs

A.Dimants

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

V.Zipa 67221848

viviana.zipa@neplpadome.lv